

Bedrijfstuin Haelen

‘DE NATUUR HEEFT ALLES AL BEDACHT’

Cor van Gelderen is medeoprichter van De Bloeimeesters en drijvende kracht achter kwekerij Esveld. Hij bestudeert planten wereldwijd en schreef talloze boeken. Zijn zoveelste, over schaduwplanten, is in de maak.

Hoe ben je betrokken geraakt bij De Bloeimeesters?

‘Beplantingsadviseur Frank Zoontjes belde mij en collega-plantdeskundige Martin Twaalfhoven een paar jaar geleden dat hij zo ongelukkig werd van het gebrek aan plantenkennis en de standaardplanten die je overal, te pas en te onpas, tegenkomt. We hebben toen eerst heel veel gepraat over de coöperatie en zijn gaan kijken wie we erbij wilden betrekken. Het is in de loop van de tijd gewoon gegroeid. Met zijn allen zetten wij ons in voor de groene zaak en informeren, adviseren en inspireren wij particulieren en bedrijven. Alle leden zijn jonger dan ik. Ik ben de nestor van de club, maar dat vind ik geweldig leuk. De een richt zich meer op particuliere tuinen, de ander werkt meer op grote schaal in de openbare ruimte. De Bloeimeesters heeft alle expertise in huis. Verbindende factor is dat we allemaal plantengek zijn. Bij ons ben je aan het verkeerde adres is als je een stuk grond overwegend wil betegelen of asfalteren. Ben je op zoek naar bijzondere planten, een daktuin of een voedselbos? Graag! Hoe moeilijker de omstandigheden en hoe preciezer de vraag, hoe liever. Maak me gek!’

Wat is jullie kracht of toegevoegde waarde?

‘Dat we verstand van planten hebben. Een daktuin is bijvoorbeeld heel lastig als je meer dan alleen een laag vetplantjes wil. Het gaat dan onder meer om de verhoudingen en combinaties, dat de ene plant de andere niet overwoekert. Of neem een windrige, droge en zanderige tuin pal aan zee, waar je niet alleen pijnbomen en duindoorns wil hebben. Dan moet je weten of onderzoeken welke planten in die omstandigheden groeien. Overal, over de hele wereld groeien planten, of het er nu gloeiend heet en droog, ijskoud en nat is of altijd waait. De natuur zit geweldig in elkaar en heeft alles al bedacht. Elke mogelijkheid in ruimte en tijd wordt ingevuld. Als de ene struik of boom hoog wordt, gaat de andere plant of struik erin klimmen. Als de een wintergroen is, laat de ander zijn blaadjes vallen en daaronder duiken dan weer voorjaarsbolletjes op. Nadenken over hoe de natuur werkt. Dat is de kern van De Bloeimeesters. Hoe functioneren planten, met wie willen ze samenwonen, waar voelen ze zich senang? Planten in hun natuurlijke habitat, waar ze van origine groeien, hebben zich aangepast aan de omstandigheden. Dat kun je naar een tuin,

plantsoen of park vertalen. Neem de wereldberoemde tuinontwerper Piet Oudolf. Weet je waarom zijn beplantingen zo succesvol zijn? Omdat hij ter plekke heel goed heeft gekeken hoe zo’n prairiebeplanting in elkaar zit en in welke omstandigheden die plantgemeenschappen gedijen. Ander voorbeeld. Ik ben bezig met een boek over schaduwplanten. Mensen ervaren schaduw in de tuin als een probleem, terwijl in een bos ontzettend veel planten groeien. En ja, die bloeien ook, want anders krijgen ze toch geen kindjes?’

Kun je iets vertellen over de opdrachten die De Bloeimeesters aannemen?

‘We werken veel samen met architectenbureaus, zoals het Rotterdamse MVDV. Voor architecten is het vaak makkelijk om een mooi renderplaatje te maken, maar de beplanting moet ook na verloop van tijd nog mooi zijn. We zijn onder andere bezig met een nieuwe wijk in Utrecht. Dat moet een natuurinclusieve buurt worden met groen dat niet te veel onderhoud vergt. Dan komt het aan op plantenkennis, plantenkennis en nog eens plantenkennis. Voor de Bijenkorf in Eindhoven hebben we een ontwerp gemaakt van een biodiverse daktuin compleet met bijenkasten. Momenteel is er ook veel aandacht voor groene gevels voor grote gebouwen. Ik zag ze ook op de afgelopen Floriade. Dat ziet er op tekeningen en voor korte tijd geweldig uit. Maar na verloop van tijd blijken die planten in plastic potten of ingewikkelde wandconstructies met geïntegreerde watersystemen het niet te redden. Dan heb je een hoop rotzooi aan de gevel gehangen, terwijl er een veel makkelijker en duurzamere oplossing is: laat gewoon verschillende sterke klimplantentegen een gevel groeien. Dat is een van de boodschappen die we willen overbrengen.’

debloeimeesters.nl ►

LESSEN VAN DE BLOEIMEESTERS

- ‘In Nederland zitten we het grootste deel van het jaar binnen. Dan moet je je terras niet pal tegen de gevel aanleggen, maar juist daar een groene oase met spannende doorkijkjes creëren. Plant eens een kleine, meerstammige boom relatief dicht bij het huis, op zo’n vier meter ervan af. Dan heb je in een tropische zomer binnen en buiten meteen schaduw en koelte. Wist je dat het onder een boom vijf graden koeler is dan onder een parasol? En je krijgt prachtig gefilterd licht door de bladeren, dat heel ontspannend werkt. Veel mensen denken dat het dan binnen heel donker wordt. Dat hoeft helemaal niet. Kies gewoon een boom die in de winter zijn blad verliest. En dan hebben we het nog niet eens over het belang van bomen voor vogels en dat ze CO₂, fijnstof en overtollig regenwater opvangen.’
- ‘De tuin is het enige stukje natuur waar je zelf invloed op hebt, en waar je mee kunt spelen. Maak van je eigen tuin zo veel, leuk en extreem mogelijke “natuur”. Biodiversiteit en klimaatbestendigheid zijn niet voor niets hot topics. Je maakt het leven ook voor jezelf veel aangenamer. Waarom investeren in een parasol of dure zonneluifel als je ook een boom kunt planten?’
- ‘Het is een misvatting dat betegelde tuinen geen of minder onderhoud vergen. Tussen die tegels is het heel lastig wieden en je krijgt er mossen en andere glibberige aanslag op. Blijf bij een natuurlijk beeld, met veel planten die op die plek en in samenhang met elkaar floreren, dan is er nauwelijks ruimte voor andere planten, die doorgaans “on-

kruid” worden genoemd. Dan krijg je relatief makkelijk te onderhouden tuinen die groen en biodivers zijn.’

• ‘Mensen worden enthousiast over iets als het lukt, als het werkt. Dat geldt ook voor tuinieren; als een plant lekker ruikt, lang bloeit of vlinders trekt. Het gaat om het succes dat je ermee bereikt, dan wordt het leuk. Een simpel voorbeeld. Veel clematissoorten zijn gevoelig voor verwelkingsziekte. Een specialist vertelde mij dat je kunt zien welke daar geen last van hebben: die met kleinere bloemen met een knikje in de bloemsteel. Als je dat eenmaal weet gaat er een wereld voor je open. Dan haak je niet teleurgesteld af, omdat weer zo’n mooie plant het loodje legt, maar koop je nog een clematis, en nog een plant en nog een plant. Je moet weten waar je op moet letten, dat is de essentie.’

• ‘Dat er in tuincentra planten te koop zijn die daar hun hoogtepunt beleven en in je tuin verder weinig doen, heeft verschillende oorzaken. Neem de Amsonia of blauwe ster. Die is nauwelijks verkrijgbaar en bekend, maar het is een geweldige plant. Hij gaat wel 25 jaar mee, heeft geen onderhoud nodig, kan tegen de droogte, krijgt hemelsblauwe bloemen en een mooie herfstverkleuring, zelfs in de schaduw. Maar ze groeien langzaam. Jonge Amsonia’s stellen niet zo veel voor, met een paar lullige stengels, en zijn dan ook nog eens niet goedkoop. Dan krijgt een tuincentrum ze niet verkocht, als ernaast een uitbundig bloeiende salie voor de helft van de prijs staat. Dat die laatste niet lang meegaat vertelt het plantenlabel of de medewerker niet.’

FOTOGRAFIE IVERNA ZAALEBERG

ARJAN BOEKEL

Tuin in Landsmeer

Zonnehoed

Landschappelijke
tuin met uitzicht op
het Roerdal

IVERNA ZAALEBERG

Omringd door BLOEMEN

1. SALVIA NEMOROSA 'BLAUHÜGEL' (SIERSALIE)

Standplaats: zon, voedzame, droge grond

Bloei: lilapaars, mei-augustus

2. SALVIA NEMOROSA 'CARADONNA' (SIERSALIE)

Standplaats: zon, voedzame, droge grond

Bloei: donkerpaars, mei-augustus

'Salvia's hoeft je alleen bij langdurige droogte water te geven. Een aantal cultivars kun je direct na de bloei een stuk terugsnijden, zodat ze een tweede keer uitbundig gaan bloeien. Aan het einde van de winter knip je ze bij de grond af en dan begint het hele feest opnieuw.'

3. ALLIUM 'MOUNT EVEREST' (SIERUI)

Standplaats: zon, goed doorlatende, droge grond

Bloei: wit, mei-juni

'Een bolgewas, dat net als bijna alle andere bloembollen niet van natte voeten houdt, dus plant hem niet op een natte plek. De bloemstelen worden wel een meter hoog en het zijn ook decoratieve snijbloemen. Maar laat ze liever in de tuin staan, vanwege de mooie zaadhoofden.'

4. COREOPSIS TRIPTERIS (MEISJESOGEN)

Standplaats: zon, normale grond (niet te nat, niet te droog)

Bloei: geel, juli-september

'Je kunt de Chelsea-chop – eind mei terugsnijden – toepassen, zodat de plant compacter en minder hoog wordt en later bloeit.'

5. ECHINACEA PALLIDA (ZONNEHOED)

Standplaats: zon, enigszins droge, voedzame grond

Bloei: lichtroze/lilaroze, juni-augustus

'Echinacea's houden niet van concurrentie van burens. Hun wintersilhouet is prachtig doordat de zaadhoofden erg opvallen, dus snoei ze pas in het voorjaar terug. Een geweldige bijen- en vlinderlokker.'

6. AQUILEGIA VULGARIS (AKELEI)

Standplaats: zon, halfschaduw, gedijt in elke grondsoort behalve in zware klei

Bloei: paars (maar ook verkrijgbaar in allerlei andere kleuren), mei-juni

'Zaait zichzelf rijkelijk uit. Als je dat niet wil, dan knip je direct na de bloei de bloemstelen eruit. Het blad kan soms last krijgen van meeldauw, maar dan knip je hem gewoon terug.'

7. MISCANTHUS SINENSIS 'GRACILLIMUS' (PRACHTRIET)

Standplaats: zon, in vrijwel elke grondsoort

'Dit hoge siergras kan verrassend veel droogte aan. Zorgt ook in

de winter voor een mooi, dynamisch plaatje, dus knip hem pas in maart terug, tot zo'n 10-15 centimeter boven de grond.'

8. ACAENA BUCHANANII 'KÜPFERTEPPICH' (STEKELNOOTJE)

Standplaats: zon, halfschaduw, droge, kalkrijke grond

Bloei: witgroen, juni-augustus, daarna stekelige bruinrode vruchten 'Wintergroene bodembedekker, die je alleen in strenge winters tegen vorst moet beschermen met een laag bladeren of stro. Als hij te ver over een pad groeit kun je hem gewoon terugknippen.' ■

Het tuinontwerp

Tuinarchitect Arjan Boekel gaat voor weelderig groen, seizoensbeleving, biodiversiteit en een mooi ruimtelijk effect. 'Deze foto is gemaakt in het late voorjaar. Vroegbloeiërs, zoals de akelei, sierui en het vingerhoedskruid zijn al uitgebloeid, maar hun zaadhoofdjes zijn ook mooi om te zien. De knoppen van de echte zomerknallers, zoals de zonnehoed, staan op het punt van ontluiken. De siergrassen met hun natuurlijke structuur blijven tot diep in het jaar aantrekkelijk. Doordat de loungeplek verdiept is aangelegd wordt je er helemaal omringd door bloemen, planten, vlinders en bijen. Een wintergroene haag zorgt voor rugdekking. De strakke lijnen van het betegelde terras en de tuinmeubels vormen een spannend contrast met de losse beplanting.' debloemeesters.nl

De beplanting

Plantenspecialist Marcel Silkens focust zich op de meerwaarde van groen voor mens en dier. 'Wat is er nou lekkerder dan 's ochtends in de tuin een kop koffie drinken terwijl de vogels zingen? Of op een zwoele nazomeravond een egeltje horen rondscharrelen? Groen werkt stress verminderend, geluiddempend en verkoelend. Daarnaast zorgt een groene tuin voor een betere waterhuishouding en luchtkwaliteit. Bij het uitkiezen van planten kijk ik als eerste naar de omstandigheden; de hoeveelheid licht of schaduw, de grondsoort en of deze vochtig of juist droog is. Door de juiste plant op de juiste plek te zetten zal die zeker goed groeien en bloeien. Dan krijg je vanzelf meer plezier in tuinieren. Het is geen hogere wiskunde. Tuinieren is heel ontspannend. Zelfs onkruid wieden is voor mij een zen-momentje.' debloemeesters.nl